

UKS08W2B.7111.4.2015.23

**Podsumowanie ustaleń stwierdzonych u Kontrolera I stopnia
(Wojewoda Lubuski)
w ramach prowadzonego audytu systemu zarządzania i kontroli
Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska
(Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013 w ramach
„Europejskiej Współpracy Terytorialnej”**

Gorzów Wlkp. 02.02.2016 r.

Czynności audytowe u Kontrolera I stopnia (Wojewoda Lubuski – Wydział Programów Europejskich i Rządowych w Lubuskim Urzędzie Wojewódzkim) zostały przeprowadzone przez inspektora i pracownika Urzędu Kontroli Skarbowej w Zielonej Górze i dotyczyły następujących obszarów:

1. **Jasnego zdefiniowania, przydziału i podziału funkcji pomiędzy oraz wewnątrz instytucji pośredniczących (spełnienie wymagań określonych w art. 58 a), b), e), 59.2, 59.3, 60 rozporządzenia 1083/2006 i art. 12, 13.5 i 22 b) rozporządzenia 1828/2006).**

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

2. **Posiadania adekwatnych procedur wyboru projektów (spełnienie wymagań określonych w art. 60 a) i art. 65 a) rozporządzenia 1083/2006 i art. 5 i art. 13.1 rozporządzenia 1828/2006).**

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

3. **Posiadania procedur zapewniających adekwatne informacje beneficjentom i posiadania strategii w celu pomocy beneficjentom (spełnienie wymagań określonych w art. 60 rozporządzenia 1083/2006 i art. 13 rozporządzenia 1828/2006).**

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

4. **Posiadanie procedur zapewniających adekwatne kontrole zarządcze (spełnienie wymagań określonych w art. 60 b), g) rozporządzenia 1083/2006 art. 13.2-13.4 rozporządzenia 1828/2006).**

W badanym obszarze czynności audytowe dotyczyły sprawdzenia, czy:

- kontrole na miejscu zostały wykonane wtedy, gdy projekt był zaawansowany w odniesieniu do postępu fizycznego i finansowego;
- istnieją procedury zaakceptowane przez instytucję zarządzającą w celu zapewnienia, że instytucja certyfikująca otrzymuje wszystkie potrzebne informacje o kontrolach przeprowadzonych w celu certyfikacji.

W badanym obszarze czynnościami audytowymi objęto:

Dokumentacja stanowiąca podstawy regulacyjne badanego obszaru:

- Rozporządzenie Rady (WE) 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 05 lipca 2006r.,
- Rozporządzenie Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r.,
- Rozporządzenie Komisji (WE) 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006r.,
- Instrukcja Wykonawcza Kontroli I stopnia Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007-2013 w ramach "Europejskiej Współpracy Terytorialnej",
- Wytyczne w zakresie kontroli pierwszego stopnia w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013 (aktualna wersja z dnia 16.07.2013r.),

Dokumentacja objęta badaniem testowym:

Dokumentacje 3 projektów (raporty, certyfikaty, listy sprawdzające do kontroli administracyjnych, listy sprawdzające do kontroli na miejscu), dla których przeprowadzono kontrole na miejscu w trakcie realizacji, w tym projekty:

- > nr WTBR.02.01.00-52-002/08 pn. „Viadukt innovativ”,
- > nr WTBR.01.01.00-08-042/10 pn. „Medycyna interwencyjna – równe szanse we wspólnej Europie małych ojczyzn”,
- > nr WTBR.01.01.00-08-008/09 pn. „Odra dla turystów 2014-rozwoj turystyki wodnej na transgranicznym obszarze Doliny Środkowej Odry – etap II”.

Wykonane testy:

Kluczowy wymóg kontrolny nr 4 – Kryterium oceny nr 13:

Test 1 Ustalenie czy wszystkie projekty wybrane do kontroli na miejscu były zaawansowane w odniesieniu do postępu rzeczowego i finansowego i tym samym czy nie zostały zaplanowane/wykonane kontrole na miejscu gdy stopień ich zaawansowania był niewystarczający.

5. Adekwatnej ścieżki audytu (art. 60 c), d), f), art. 90 rozporządzenia 1083/2006 i art. 15 rozporządzenia 1828/2006).

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

6. Wiarygodnych skomputeryzowanych systemów rachunkowości i księgowości, monitorowania i sprawozdawczości.

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

7. Właściwych działań zapobiegawczych i korygujących w sytuacji wykrycia błędów systemowych przez Instytucję Audytową (art. 62.1 rozporządzenia 1083/2006 i art. 16.3 rozporządzenia 1828/2006).

W badanym obszarze czynności audytowe dotyczyły sprawdzenia, czy:

- istnieją procedury zapewniające wdrożenie działań zapobiegawczych i korekcyjnych w sytuacji błędów systemowych.

W badanym obszarze czynnościami audytowymi objęto:

Dokumentacja stanowiąca podstawy regulacyjne badanego obszaru:

- Rozporządzenie Rady (WE) 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 05 lipca 2006r.,
- Rozporządzenie Rady (WE) 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r.,
- Rozporządzenie Komisji (WE) 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006r.,
- Instrukcja Wykonawcza Kontroli I stopnia Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007-2013 w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej (wersja 2 – maj 2014r.),
- Wytyczne w zakresie kontroli pierwszego stopnia w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013 (wersja z dnia 16.07.2013r.),
- Dokument pn. *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE* (tzw. Taryfikator), określający wskaźniki korekty wydatków kwalifikowalnych

przyporządkowane poszczególnym kategoriom nieprawidłowości. Obowiązująca od 31 maja 2014r. wersja dokumentu wprowadzona została za pismem Ministerstwa Infrastruktury – Departament Współpracy Terytorialnej nr DWT-IV-8243-(4)-2-PN/14 z dnia 30.05.2014r. z uwzględnieniem aktualizacji wynikającej z pisma nr DWT-IV-8243-(5)-10-PN/14 z dnia 25.07.2014r.

8. Przygotowania do zamknięcia programu.

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

W wyniku przeprowadzonych powyższych czynności ustalono, że:

- 1. Jasne zdefiniowanie, przydział i podział funkcji pomiędzy oraz wewnątrz instytucji zarządzającej/instytucji pośredniczących (art. 58 a), b), e), 59.2, 59.3, 60 rozporządzenia 1083/2006 i art. 12, 13.5 i 22 b) rozporządzenia 1828/2006**

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

- 2. Adekwatne procedury wyboru transakcji do badania (art. 60 a) i art. 65 a) rozporządzenia 1083/2006 i art. 5 i art. 13.1 rozporządzenia 1828/2006)**

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

- 3. Adekwatne informacje i strategia w celu pomocy beneficjentom (art. 60 rozporządzenia 1083/2006 i art. 13 rozporządzenia 1828/2006)**

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

- 4. Adekwatne kontrole zarządcze (art. 60 b), g) rozporządzenia 1083/2006 art. 13.2-13.4 rozporządzenia 1828/2006)**

W zakresie sprawdzenia czy kontrole na miejscu zostały wykonane wtedy, gdy projekt był zaawansowany w odniesieniu do postępu fizycznego i finansowego, ustalono:

Analiza dokumentów stanowiących regulacje przedmiotowego obszaru potwierdziła zakres ustaleń dokonanych w trakcie poprzedniego audytu systemu – Podsumowanie Ustaleń nr UKS0891/W2BE/721/4/14/10/606 z dnia 23.02.2015r.

W ramach obszaru przeprowadzono test, którego wyniki przedstawiają się następująco:

Test 1

Badana próba – 3 losowo wybrane projekty z populacji projektów objętych kontrolą na miejscu (z wyłączeniem projektów weryfikowanych wg przedmiotowego kryterium w poprzednich audytach systemu), w tym projekty:

- > nr WTBR.02.01.00-52-002/08 pn. „Viadukt innovativ”,
- > nr WTBR.01.01.00-08-042/10 pn. „Medycyna interwencyjna – równe szanse we wspólnej Europie małych ojczyzn”,
- > nr WTBR.01.01.00-08-008/09 pn. „Odra dla turystów 2014-rozwoj turystyki wodnej na transgranicznym obszarze Doliny Środkowej Odry – etap II”.

Dla wyżej wymienionych projektów ustalono następujące poziomy zaawansowania realizacyjnego na etapie typowania do kontroli na miejscu w trakcie realizacji:

Nr projektu	Udział procentowy wydatków przedstawionych do poświadczenia w momencie kwalifikacji projektów do przeprowadzenia kontroli na miejscu w trakcie realizacji.	Data realizacji kontroli
WTBR.02.01.00-52-002/08	60,40% (całkowita wartość wydatków przewidzianych w projekcie 276.383,14 EUR, wartość wydatków przedstawionych do poświadczenia na etapie kwalifikacji projektu do kontroli na miejscu 166.934,89 EUR - 8 raportów)	26-27 marzec 2012r.
WTBR.01.01.00-08-042/10	39,99% (całkowita wartość wydatków przewidzianych w projekcie 1.700.00,00 EUR, wartość wydatków przedstawionych do poświadczenia na etapie kwalifikacji projektu do kontroli na miejscu 679.994,34 EUR - 3 raporty)	19-21 listopad 2012r.
WTBR.01.01.00-08-008/09	51,18% (całkowita wartość wydatków przewidzianych w projekcie 6.111.570,08 EUR, wartość wydatków przedstawionych do poświadczenia na etapie kwalifikacji projektu do kontroli na miejscu 3.127.966,34 EUR - 4 raporty)	21-21 czerwiec 2012r.

Dla badanej próby projektów typowania do kontroli na miejscu oraz realizacji kontroli miały miejsce po administracyjnym potwierdzeniu przedstawienia przez beneficjentów do poświadczenia wydatków przekraczających 25% przewidywanych wydatków całkowitych.

W zakresie sprawdzenia czy istnieją procedury zaakceptowane przez instytucję zarządzającą w celu zapewnienia, że instytucja certyfikująca otrzymuje wszystkie potrzebne informacje o kontrolach przeprowadzonych w celu certyfikacji, ustalono:

W Instrukcji Wykonawczej Kontroli I stopnia PO WT Polska (Województwo Lubuskie)-Brandenburgia 2007-2013 oraz Wytycznych w zakresie kontroli pierwszego stopnia w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013 określono i scharakteryzowano pod względem proceduralnym następujące rodzaje kontroli realizowanych przez Kontrolera w celu weryfikacji/potwierdzenia podstaw certyfikacji wydatków deklarowanych przez Beneficjentów Wiodących i Partnerów uczestniczących w realizacji projektów w ramach PO WT :

- kontrole administracyjne,
- kontrole zamówień publicznych ex ante i ex post,
- kontrole na miejscu realizacji projektu,
- wizyty monitorujące.

Pozyskane w oparciu o przytoczony zakres działań weryfikacyjnych przez Kontrolera informacje o nieprawidłowościach, poszerzone o informacje o ewentualnych nieprawidłowościach przekazane Kontrolerowi przez instytucje zaangażowane w kontrole PO WT (UKS, NIK, RIO, audyt wewnętrzny) oraz informacje o nieprawidłowościach sygnalizowane przez beneficjentów podlegają raportowaniu do IZ/IC na zasadach określonych w Instrukcji wykonawczej kontroli pierwszego stopnia w Rozdziale 8 - *Informowanie o nieprawidłowościach*.

Informowanie o nieprawidłowościach odbywa się poprzez wypełnienie standardowych formularzy obejmujących:

- raporty bieżące o nieprawidłowościach,
- raporty kwartalne o nieprawidłowościach,
- notatki o poświadczonych wydatkach niekwalifikowalnych,
- informacje o braku nieprawidłowości w danym kwartale.

Kontroler zobowiązany jest do niezwłocznego zawiadomienia IZ o każdej nieprawidłowości, podlegającej niezwłocznemu zgłoszeniu do KE. Dotyczy to w szczególności nieprawidłowości polegających na zastosowaniu nowych, nieprawidłowych praktyk oraz zaistnieniu przesłanek wystąpienia negatywnych następstw nieprawidłowości poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W Instrukcji Wykonawczej podkreślono szczególnie zobowiązanie Kontrolera do przekazywania IZ wszystkich informacji o nieprawidłowościach, w przypadku których dokonano już nieprawidłowej płatności na konto beneficjenta i konieczne jest zastosowanie procedury windykacji środków.

Instrukcja zawiera szczegółowe opisy procedur sporządzania i przekazywania poszczególnych rodzajów dokumentów informujących o nieprawidłowościach. Procedury uwzględniają poziomy kompetencyjne pracowników sporządzających informacje oraz określają metodyki przygotowania informacji, rodzaje i wzory tworzonych dokumentów (wejściowych i wyjściowych), terminy realizacyjne.

Instrukcja określa również zasady prowadzenia przez Kontrolera Rejestru nieprawidłowości. Podstawą do utworzenia rejestru jest powzięcie pierwszej informacji o nieprawidłowości. Rejestr uzupełniany jest o kolejne nieprawidłowości w oparciu o notatki o nieprawidłowościach oraz informacje uzyskane od innych podmiotów zaangażowanych w kontrolę środków programu.

W Instrukcji określono także procedurę powiadamiania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. W przypadku powzięcia informacji o możliwości popełnienia przestępstwa bezzwłocznie informowany jest właściwy organ. Informacja o możliwości popełnienia przestępstwa przekazywana jest zgodnie z obowiązującą drogą służbową. Jeśli przełożony stwierdzi prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa pracownik merytoryczny przygotowuje zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do właściwej prokuratury oraz do wiadomości IZ.

Instrukcja w rozdziale 11 *Kontrole przeprowadzane u kontrolera przez instytucje zewnętrzne*, określa zasady postępowania Kontrolera w przypadkach audytów, kontroli i wizyt sprawdzających przeprowadzanych przez upoważnione do tego instytucje m.in. IZ, IA, NIK, KE, Europejski Trybunał Obrachunkowy. Na wypadek przedmiotowych działań sformułowano w Instrukcji procedury dotyczące:

- informowania IZ o rozpoczęciu u Kontrolera kontroli / audytów,
- przekazywania do wiadomości IZ informacji pokontrolnej,
- analizy wyników audytu/kontroli/wizyt sprawdzających.

W opisie procedury analizy wyników audytu/kontroli zawarto zasady i terminy zapoznawania się z zaleceniami pokontrolnymi, wdrażania zaleceń, informowania instytucji kontrolnych/audytowych oraz IZ o realizacji zaleceń.

5. Adekwatna ścieżka audytu (art. 60 c), d), f), art. 90 rozporządzenia 1083/2006 i art. 15 rozporządzenia 1828/2006)

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

6. Wiarygodne skomputeryzowane systemy rachunkowości i księgowości, monitorowania i sprawozdawczości (art. 58 d) i art. 60 c), d) rozporządzenia 1083/2006)

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

7. Właściwe działania zapobiegawcze i korygujące w sytuacji wykrycia błędów systemowych przez Instytucję Audytową (art. 62.1 rozporządzenia 1083/2006 i art. 16.3 rozporządzenia 1828/2006)

W zakresie sprawdzenia czy istnieją procedury zapewniające wdrożenie działań zapobiegawczych i korekcyjnych w sytuacji błędów systemowych ustalono:

Podstawę oceny prawidłowości przebiegu realizacji projektów a w szczególności prawidłowości deklarowania kosztów stanowią wyniki realizowanych przez Kontrolera działań weryfikacyjnych w ramach kontroli administracyjnej, kontroli na miejscu oraz kontroli zamówień publicznych. Specyfika i szczegółowe zakresy poszczególnych rodzajów kontroli realizowanych przez Kontrolera przedstawiono w podsumowaniu ustaleń nr UKS0891/W2BE.721/4/14/10.606 z dnia 23.02.2015r. sporządzonym w ramach poprzedniego audytu systemu.

Informacje o ewentualnych nieprawidłowościach w realizacji projektów Kontroler pozyskiwać może również od innych instytucji zaangażowanych w kontrolę PO WT (IA, NIK, RIO, audyt wewnętrzny) oraz bezpośrednio od beneficjentów.

Niezależnie od źródła pochodzenia informacji o nieprawidłowościach Instrukcja Wykonawcza Kontroli I stopnia zobowiązuje Kontrolera do ich weryfikacji, ewidencjonowania i raportowania do IZ. Zakres działań ewidencyjno-raportujących obejmuje:

- sporządzanie notatek z nieprawidłowościach,
- prowadzenie rejestru nieprawidłowości,
- raportowania do IZ o nieprawidłowościach (raporty bieżące i kwartalne),
- powiadomienie prokuratury (oraz IZ) o możliwości popełnienia przestępstwa.

Szczegółowe procedury informowania/raportowania przedstawione zostały w Instrukcji Wykonawczej w Rozdziale 8 - *Informowanie o nieprawidłowościach*.

Prawidłowość działań Kontrolera może być przedmiotem weryfikacji dokonywanych przez upoważnione instytucje zewnętrzne (IZ, IA, NIK, KE, Europejski Trybunał Obrachunkowy). Zasady postępowania Kontrolera w sytuacji audytów, kontroli, wizyt sprawdzających przeprowadzanych przez te instytucje określone zostały w Instrukcji Wykonawczej w Rozdziale 11 *Kontrole przeprowadzane u kontrolera przez instytucje zewnętrzne*. Instrukcja w tej części określa zasady:

- informowania IZ o rozpoczęciu u Kontrolera kontroli / audytów,
- przekazywania do wiadomości IZ informacji pokontrolnej,
- analizowania wyników audytu/kontroli/wizyt sprawdzających.

Szczególnym rodzajem potencjalnie stwierdzanych przez Kontrolera nieprawidłowości mogą być błędy systemowe stanowiące konsekwencje niedoskonałości ustanowionego systemu zarządzania i kontroli PO WT. W przypadku choćby podejrzenia wystąpienia błędu systemowego Instrukcja Wykonawcza zobowiązuje Kontrolera do niezwłocznego poinformowania o takim podejrzeniu IZ.

Stwierdzone przez Kontrolera nieprawidłowości stanowią podstawę do podejmowania działań następczych/naprawczych (follow up), w szczególności:

- uwzględniania nieprawidłowości w typowaniu projektów do kontroli na miejscu,
- przeprowadzania kontroli następczych.

Elementem działań naprawczych realizowanych przez Kontrolera jest również wymierzanie korekt finansowych w stosunku do deklarowanych przez Beneficjentów Wiodących i Partnerów projektów wydatków stanowiących następstwa wadliwie udzielonych/realizowanych zamówień publicznych. Podstawę wymierzania korekt stanowi dokument pn. *Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE* (tzw. Taryfikator). Dokument określa wskaźniki korekty wydatków kwalifikowalnych przyporządkowane poszczególnym kategoriom nieprawidłowości. Obowiązująca od 31 maja 2014r. wersja dokumentu wprowadzona została za pismem Ministerstwa Infrastruktury – Departament Współpracy Terytorialnej nr DWT-IV-8243-(4)-2-PN/14 z dnia 30.05.2014r. z uwzględnieniem aktualizacji wynikającej z pisma nr DWT-IV-8243-(5)-10-PN/14 z dnia 25.07.2014r.

8. Przygotowania do zamknięcia programu.

Obszar nie objęty zakresem audytu realizowanym u Kontrolera I stopnia.

Skład zespołu audytowego:

Podpis:

Data:

1. Bogusław Kąkalec
(inspektor kontroli skarbowej)

inspektor kontroli skarbowej
682527

mgr inż. Bogusław Kąkalec

02.02.2016r.

2. Artur Korpusiński
(komisarz skarbowy)

KOMISARZ SKARBOWY

mgr Artur Korpusiński

02.02.2016r.